

Spis treści

Wstęp.....	17
CZĘŚĆ I. SCHYLEK STAREGO ŚWIATA:	
„LA BELLE EPOQUE” 1871-1914.....	19
I. Powojenne przetasowania	21
Konsekwencje wojny francusko-pruskiej	
Sojusz trzech cesarzy	
Wypełnienie finansowych postanowień traktatu frankfurckiego	
Pierwsza faza nowego etapu sprawy wschodniej	23
Próba odrodzenia „stosunku” trzech cesarzy	24
„Alarm wojenny” 1875 roku.....	25
Powstanie Słowian w 1875 roku i jego następstwa.....	
Gra dyplomatyczna w przeddzień kongresu berlińskiego.....	28
Wojna rosyjsko-turecka 1877-1878 i jej bezpośrednie następstwa	30
Kongres berliński	31
II. Powstanie trójprzymierza	34
Dwustronny sojusz Berlina z Wiedniem	34
Odnowienie układu trójcesarskiego	35
Przystąpienie Włoch do dwuprzymierza	
Bismarckowski system sojuszy	39
Konflikt rosyjsko-angielski	41
Kryzys bułgarski	42
III. Formowanie trójporozumienia	44
Przymierze francusko-rosyjskie.....	44
Wyrównanie stosunków francusko-włoskich.....	45
Polityczne konsekwencje niemieckich zbrojeń morskich.....	46
<i>Entente cordiale</i>	47
Porozumienie angielsko-rosyjskie.....	48

Koncepcja sojuszu kontynentalnego i pierwszy kryzys marokański	51
Przesilenie związane z aneksją Bośni i Hercegowiny	53
Drugi kryzys marokański	54
Wojna włosko-turecka	56
Wojny bałkańskie	56
Sytuacja w przededniu „wielkiej wojny”	59
IV. Europa w Azji i na Pacyfiku	60
Międzynarodowe aspekty wojny japońsko-chińskiej.....	60
„Krojenie arbuza”	60
Powstanie Yihequan	63
Próby zbliżenia brytyjsko-niemieckiego	64
Przymierze brytyjsko-japońskie	65
Wojna japońsko-rosyjska	66
Podporządkowanie Indochin przez Francję	69
Finansowe położenie Chin w przededniu wielkiej wojny.....	72
Ewolucja sojuszu angielsko-japońskiego.....	73
Podział wysp Pacyfiku.....	73
Bliski i Środkowy Wschód w polityce mocarstw	75
V. Afryka w polityce mocarstw.....	76
Sprawy kolonialne.....	76
Wojny burskie	79
VI. Ameryka Południowa i Środkowa. Korygowanie spuścizny kolonialnej .	82
Wojna „potrójnego przymierza”	82
Wojna dziesięcioletnia.....	83
Wojna o saletrę (wojna o Pacyfik).....	84
Wojna hiszpańsko-amerykańska.....	87
Spór terytorialny Wenezueli z Gujaną Brytyjską	88
Wyodrębnienie Panamy.....	89
Arbitraż i związane z tym dalsze zmiany terytorialne	89
VII. Zagadnienia ogólne	90
Imperium Brytyjskie.....	90
Cieśniny.....	91
Śródlądowe międzynarodowe drogi wodne (kanały i rzeki).....	93
Kapitulacje jurysdykcyjne.....	95
CZĘŚĆ II. W OBLICZU BRAKU RÓWNOWAGI 1914-1945	97
1. W dobie „wielkiej wojny” 1914-1918	99
VIII. Pierwszy okres zmagania.....	99
Cele wojenne mocarstw	99
Wypowiedzenie wojny	103
Konsekwencje udziału Turcji w wojnie.....	103
Problem Grecji	107
Pierwsze oferty pokojowe	109
Daleki Wschód	111
21 żądań	113
Interwencja mocarstw w Chinach	114

Traktat londyński	116
Okoliczności przystąpienia Bułgarii do wojny	117
Podział Bliskiego Wschodu	120
IX. Względna równowaga sił	121
Przystąpienie Rumunii do wojny	121
Grudniowe propozycje państw centralnych	126
Próby zawarcia separatystycznego pokoju przez Austro-Węgry.....	129
Misja sprzymierzonych w Rosji w roku 1917	132
Inicjatywa pokojowa Watykanu	133
X. Na drodze ku zwycięstwu Ententy.....	134
Przystąpienie Stanów Zjednoczonych do wojny	134
Deklaracja Arthura Jamesa Balfoura	136
Rewolucja w Rosji	138
Brytyjskie warunki pokoju.....	139
Koncepcje Thomasa Woodrowa Wilsona	140
Traktaty brzeskie 1918 roku	142
Losy Rumunii po przystąpieniu do „wielkiej wojny”	144
Załamanie się Bułgarii	147
Rozejm z Turcją.....	147
Upadek Monarchii Austro-Węgierskiej.....	148
Sytuacja sułtańskiej Turcji.....	149
Wojna na noty.....	150
Rewolucja w Niemczech.....	151
Rozejm z Niemcami	151
Międzynarodowe aspekty kwestii polskiej w dobie I wojny światowej . . .	152
2. Międzywojenne interludium 1919-1939.....	154
XI. Powojenna „mała” stabilizacja 1919-1925	154
Paryska konferencja pokojowa	154
Postanowienia podparyskich traktatów pokoju.....	155
„Małe” traktaty wersalskie.....	156
Pozostałe podparyskie traktaty.....	159
Wolne miasta	160
Plebiscyty	160
Mandaty.....	161
Powstanie i przeobrażenia terytorialne państw narodowych w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej	165
Powstanie ZSRR.....	171
Wojna grecko-turecka i konferencja lożańska	172
Liga Narodów	174
Genua i Rapallo.....	175
Kwestia reparacji	177
Reparacje Niemiec.....	177
Locarno.....	179
XII. W poszukiwaniu równowagi 1926-1934.....	180
Konsekwencje wstąpienia Niemiec do Ligi Narodów	180
Pakt Brianda-Kellogga	182
Uregulowanie stosunków włosko-watykańskich	182

Konkordaty międzywojnia i ich znaczenie	183
Powstanie Brytyjskiej Wspólnoty Narodów	186
Zagadnienie rozbrojenia	187
Pierwszy okres istnienia III Rzeszy	191
Pakt czterech	191
Porzucenie przez Niemcy konferencji rozbrojeniowej i Ligi Narodów ..	194
Ewolucja radzieckiej polityki zagranicznej	194
Definicja agresora	195
Polsko-niemiecka deklaracja o nieagresji	196
Reperkusje deklaracji w stosunkach polsko-radzieckich	197
Pucz w Austrii	198
Układy regionalne w Europie	199
Koncepcja paktu wschodniego	202
Wstąpienie ZSRR do Ligi Narodów	203
Zawarcie paktu francusko-radzieckiego	204
Układ radziecko-czechosłowacki	205
Relacje francusko-niemieckie	205
XIII. Na równi pochyłej - 1935-1939	206
Jawne zbrojenia Niemiec	206
Brytyjsko-niemiecki traktat morski	207
Remilitaryzacja Nadrenii	209
Unormowanie stosunków francusko-polskich	211
Zwrot w polityce Belgii	211
Hiszpańska wojna domowa	212
Oś Berlin-Rzym	214
Zawarcie paktu antykominternowskiego	215
Położenie krajów skandynawskich	216
Anschluss Austrii	218
Reakcje społeczności międzynarodowej	219
Kryzys sudecki	220
Roszczenia polskie	222
I arbitraż wiedeński	223
Żądania Niemiec wobec Polski	224
Polityka mocarstw zachodnich	225
Kres Czecho-Słowacji	225
Spółeczność międzynarodowa wobec kresu Czecho-Słowacji	227
Układ niemiecko-rumuński	227
Zajęcie Kłajpedy przez Niemców	228
Aneksja Albanii przez Włochy	229
Konsekwencje na Bałkanach	229
Gwarancje brytyjskie	230
Kres poprawnych relacji polsko-niemieckich	231
Wyłanianie się dwóch bloków	232
Gra dyplomatyczna Zachodu z ZSRR	233
Stosunki na linii Zachód-Niemcy	234
Stosunki radziecko-niemieckie	234
Rozmowy wojskowe między mocarstwami zachodnimi a ZSRR	235
Nowa linia polityki ZSRR	237
Sojusz polsko-brytyjski	237

XIV. Stany Zjednoczone na arenie międzynarodowej	238
Konferencja waszyngtońska	238
Międzynarodowa pozycja Stanów Zjednoczonych	240
Rola USA na arenie międzynarodowej	241
XV. Bliski i Środkowy Wschód, Afryka.....	242
Kwestia egipska	242
Sytuacja krajów muzułmańskich	243
Sprawy Bliskiego i Środkowego Wschodu	245
Rola Turcji na arenie międzynarodowej.....	246
Kwestia Cieśnin	247
Wojna w Etiopii	248
Stanowisko Ligi Narodów wobec konfliktu włosko-etiopskiego	250
XVI. Daleki Wschód	251
Sytuacja na Syberii i Dalekim Wschodzie.....	251
Poczynania Japonii	252
Stosunki radziecko-chińskie.....	252
Okupacja Mandżurii.....	253
Potępienie Japonii przez Ligę Narodów	254
Brak stabilizacji na Dalekim Wschodzie.....	255
XVII. Ameryka Łacińska	256
Ameryka Łacińska w Paryżu	256
Rola Ameryki Łacińskiej	256
Ameryka Łacińska w dobie wojny o Chaco Boral	257
Spór o Leticię.....	260
Ameryka Łacińska w drugiej połowie lat 30	260
3. Podwaliny nowej ery 1939-1945	261
XVIII. Od wybuchu wojny do agresji na ZSRR	261
Wrzesień 1939	261
Stosunki niemiecko-radzieckie	262
W okresie <i>drôle de guerre</i>	263
Misja Sumnera Wellesa	263
Pokój moskiewski	264
Skandynawia	265
Wyspy Alandzkie	267
Upadek Belgii, Holandii i Francji	267
Rewizjonizm terytorialny ZSRR	269
Rozbiór Rumunii	270
Pakt Trzech	272
Mołotow w Berlinie	273
Sytuacja we wschodniej części basenu Morza Śródziemnego	274
XIX. Stany Zjednoczone wobec wojny w okresie swojej neutralności . . .	278
Pierwsze reakcje Waszyngtonu	278
Po agresji Niemiec na Zachodzie	278
XX. Bliski i Środkowy Wschód, Afryka	280
Wydarzenia w Iraku	280

Problem Syrii i Libanu	282
Kwestia irańska	283
Przywrócenie niepodległości Etiopii	283
XXI. Daleki Wschód w przededniu agresji Japonii na USA	284
Pośrednie dalekowschodnie konsekwencje klęski Francji	
na Dalekim Wschodzie	284
Sytuacja Indochin	285
Rozmowy amerykańsko-japońskie	287
Kolejne porozumienia państw Osi z Japonią	289
Pierwsza faza wojny na Dalekim Wschodzie	290
Okupacja japońska	291
XXII. Agresja Niemiec na ZSRR. Kształtowanie się „wielkiej koalicji” ..	292
Karta Atlantyka	292
Bezpośrednie następstwa najazdu III Rzeszy na ZSRR	292
Sytuacja Finlandii	295
Konferencja w Waszyngtonie	295
Deklaracja Narodów Zjednoczonych	295
Sojusz brytyjsko-radziecki	296
„Plan czterech”	299
Stosunki polsko-radzieckie	299
Konsekwencje sprawy Katynia	300
Amerykańskie spojrzenie na Europę	301
Spotkanie w Casablance	301
Dalsze konsultacje brytyjsko-amerykańskie	302
Przesilenie w Algierze	303
I konferencja w Quebec	305
I konferencja moskiewska	305
Sytuacja militarna	306
Konferencja w Teheranie	307
Rozmowy prowadzone w Kairze	308
Stosunki radziecko-czechosłowackie	308
Operacje na Dalekim Wschodzie	310
XXIII. W okresie militarnego przełomu	310
Rozejm z państwami współpracującymi z Niemcami	310
Sprawa Grecji. Pierwszy okres wojny domowej	314
Sytuacja w Jugosławii	315
Konferencja w Bretton Woods	316
Konferencja w Dumbarton Oaks	317
II konferencja w Quebec	317
II konferencja moskiewska	317
Porozumienia radziecko-francuskie	318
Na frontach europejskich	318
XXIV. Schyłkowy okres wojny	319
Malta	319
Konferencja jałtańska	320
Narady u schyłku działań wojennych	322
Kres działań wojennych w Europie	322
Konferencja w Poczdamie	323

XXV. Na Dalekim Wschodzie	325
Sytuacja w Azji Południowo-Wschodniej	325
Japonia na przełomie wojny i pokoju	327
XXVI. Ameryka Łacińska wobec wojny	330
Od neutralności do zerwania stosunków z państwami Osi	330
Udział w wojnie	331
 CZĘŚĆ III. ŚWIAT BIPOLARNY 1945-1991	 333
4. W okresie ostrych podziałów	335
XXVI. Europa w latach 1945-1949	335
Pierwsze decyzje w sprawie Niemiec	335
Kwestia reparacji	336
Powojenne granice	338
Powstanie Bizonii	339
Powojenne układy międzynarodowe	340
Traktaty pokoju z byłymi sojusznikami Rzeszy	341
Druga faza wojny domowej w Grecji	343
Plan Marshalla	344
Pierwszy kryzys berliński	344
Wydarzenia towarzyszące	345
Anglosasi wobec Niemiec	346
Sytuacja w radzieckiej strefie okupacyjnej	347
Polityka okupacyjna Francji	348
Ostatnia sesja Rady Ministrów Spraw Zagranicznych	349
Powstanie NATO	349
Na drodze ku Republice Federalnej Niemiec	351
Rewizja statutu okupacyjnego	351
Ustanowienie Niemieckiej Republiki Demokratycznej	352
Pierwsze symptomy podziału Europy na dwa bloki	352
Doktryny: Trumana i powstrzymywania	353
XXVII. Europa Zachodnia w latach 1949-1957	354
Podwaliny integracji europejskiej	354
Plan Schumana	355
Na drodze ku EWG	357
Sprawy finansowe	358
Konferencje czterech mocarstw	359
XXVIII. Pierwszy okres funkcjonowania ONZ.....	360
Ustalenia konferencji założycielskiej	360
Działania w okresie początkowym	362
XXIX. Blok radziecki	363
Powołanie do życia Kominformu	363
Narodziny bloku wschodniego	364
Konflikt radziecko-jugosłowiański	364
Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej	365
Powstanie Układu Warszawskiego	366

Konsekwencje XX Zjazdu KPZR	366
Powstanie węgierskie	367
XXX. Bliskowschodnia „beczka prochu”	368
Sytuacja polityczna na Bliskim Wschodzie po II wojnie światowej	368
Powstanie Izraela	370
Pierwsza wojna arabsko-żydowska i jej konsekwencje	371
Blisko- i środkowowschodnie sojusze wojskowe	373
XXXI. Wydarzenia w Azji Południowo-Wschodniej i Wschodniej.....	374
Daleki Wschód bezpośrednio po wojnie.....	374
Początek dekolonizacji	374
Powstanie Chińskiej Republiki Ludowej	376
Wojna koreańska	376
Francuski okres problemu wietnamskiego	379
Zawarcie pokoju z Japonią	382
Rola Japonii	384
Międzynarodowe znaczenie Tokio.....	384
Doktryna Yoshidy	385
Regionalne pakt Azji i Pacyfiku	385
Konferencja w Bandungu	386
XXXII. Europa Zachodnia w pierwszym okresie instytucjonalnej jedności .	387
Inauguracja kwestii remilitaryzacji RFN	387
Plan Plevana	388
Kwestia długów niemieckich i roszczeń żydowskich	389
NRD na arenie międzynarodowej	390
Problem Saary w stosunkach francusko-niemieckich	390
Traktaty z 1952 roku	391
Upadek koncepcji EWO i EWP.....	392
Niepowodzenia konferencji ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw w 1954 roku	393
Konsekwencje nieratyfikowania traktatów bońskich i paryskich	394
Następstwa decyzji londyńskich i paryskich	395
Normalizacja stosunków ZSRR z oboma państwami niemieckimi	396
Traktat państwowy z Austrią.....	397
XXXIII. Procesy dekolonizacyjne w Afryce Północnej	398
Los posiadłości włoskich i francuskich	398
Kryzys sueski.....	399
XXXIV. Ameryka Łacińska	401
Próby sformalizowania dominacji USA	401
Latynosi wobec innych kontynentów	402
Amerykańska interwencja w Gwatemali	402
Sprawy gospodarcze	403
5. Świat w dobie spadku napięcia	404
XXXV. Europa w latach 1958-1963	404
Kwestia integracji Wielkiej Brytanii z EWG	404
Powstanie EFTA .	405